

Prvo polletje je za nami

Po preteku prvih šest mesecev moramo pregledati podatke o tem, kako smo proizvajali, prodajali in sploh gospodarili Količinski plan (interna in eksterna proizvodnja) so posamezni TOZD dosegli takole (v tonah):

V TOZD Verigarna so količinski plan dosegli zadovoljivo, čeprav so imeli težave pri cinkanju in tudi pri embalaži snežnih verig. Po posameznih grupah izdelkov je izpolnitev naslednja (%):

	Plan	Proizvodnja	Indeks
TOZD VIJAKARNA	1.883	1.643	87
TOZD VERIGARNA	1.971	1.927	98
TOZD SIDRNE VERIGE	6.750	7.145	106
TOZD KOVAČNICA	847	847	100
SKUPAJ	11.451	11.562	101

Količinski plan je najbolje dosegla TOZD Sidrne verige, TOZD Kovačnica ga je dosegla 100%. TOZD Vijakarna najbolj zaostaja pri količinski izpolnitvi plana, saj je primanjkovalo naročil za lesne vijake drobnih dimenzij, pa tudi za sponse in krovne vijake. V prvih mesecih je bila oskrba z vlečno žico nekoliko slabša, pomanjkanje orodja pa je stalno problematično. Investicija v novo orodjarno je res nujna. Po posameznih grupah izdelkov v TOZD Vijakarna je izpolnitev plana količin naslednja (%):

	Težin.	Komadno
Sponski vijaki	68	58
Kovinski vijaki	121	96
Lesni vijaki	71	67
Stojalni vijaki	149	130
Krovni vijaki	67	61
Hanger vijaki	106	98
Zakovice	118	93
Razcepke	88	78
Žičniki	74	908

Ročno var. met. verige 236
Strojno var. met. verige 85
Visokoodporne met. verige 106
Roč. in str. var. opr. ver. 273
Verige posebnih izvedb 129
Snež. ver. za oseb, vozila 59
Snež. ver. za tov., trakt. 103
Zaščitne verige 49
Verige z grabeži 102
Patent meterske verige 83
Patent opremljene verige 160

TOZD Sidrne verige je količinski plan presešla za 6% kljub zastoju proizvodnje sidrnih verig zaradi pomanjkanja naročil. Tako je pri grupi sidrnih verig do $\varnothing$ 43 mm dosežen plan 50%, nad $\varnothing$ 43 mm pa 80%. Pri vlečni žici smo plan presešli 26%.

TOZD Kovačnica je bila uspešna predvsem pri grupi izdelkov oprema pri bremenskih in kovanih verigah. Neko-liko slabše je plan dosežen pri locnjih in odkovkih.

Vrednostna izpolnitev proizvodnega plana je za prvo polletje naslednja (indeks):

TOZD VIJAKARNA	97
TOZD VERIGARNA	104
TOZD SIDRNE VERIGE	117
TOZD KOVAČNICA	121
TOZD ORODJARNA	129
TOZD VZDRŽEVANJE	113
TOZD INDUSTRIJSKA OPREMA	92
SKUPAJ	107

Podatki so vzeti iz računalniških tabel o poročani proizvodnji in se razlikujejo od podatkov priprave dela, kjer lahko izračunajo vrednost proizvodnje le tako, da jemljejo plansko vrednost grupe in ne posameznega izdelka. Vrednostno je plan proizvodnje najbolj dosegel TOZD Orodjarna. TOZD Industrijska oprema zaostaja za planom za 8%, ker precejšen del proizvodnje predstavljajo polizdelki, ki pa še niso finalizirani in tako poročani kot dokončna proizvodnja.

Za eksterni trg smo proizvedli 7.343 ton, kar je 12% več kot v preteklem letu in 8% manj kot planirano. Prodali pa smo 7.130 ton, kar predstavlja 97% proizvedene količine. Vrednostni plan eksterne realizacije smo dosegli 89%. Predvsem zaostaja izvoz, saj je znašal v prvem polletju 1.592.518 \$, kar predstavlja le 63% predvidenega. Zaostanek v izvozu bomo težko nadomestili do konca leta.

Produktivnost dela je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta porastla v TOZD Vijakarna 1% po teži na zaposlenega, po številu kosov pa je padla. V TOZD Verigar-

na je porastla za 9,4% in v TOZD Sidrne verige za 14,9%. V TOZD Kovačnica ne dosegajo nivoja količinske proizvodnje na zaposlenega lanskega obdobja. Prav tako v celotni OZD, kjer zaradi večjega skupnega števila zaposlenih kazalca produktivnosti nista primerljiva (s priključitvijo

TOZD Industrijska oprema se je število delavcev povečalo).

Ob koncu navajamo zaradi primerjave podatke o osebnih dohodkih na zaposlenega v okviru Slovenskih železarn (izplačilo 15. 5. 1977, v našem povprečju je zajeto tudi posebno izplačilo 1.000 din na zaposlenega).

	Plan 1977	Izplačilo v maju	Indeks
Jesenice	4.700	4.700	100
Ravne	4.900	4.807	98
Štore	4.600	4.466	97
Plamen	4.700	4.345	92
Tovil	4.513	4.144	92
Veriga	4.465	5.580	125
Žična	3.750	3.736	100
MI	5.430	6.020	111
SŽ	7.442	7.055	95

Marjana Kozamernik, dipl. oec.

Železarji o poslovanju

Dne 22. junija je v Kropi imel svojo redno sejo delavski svet Slovenskih železarn. Poleg obravnave in odobravanja konkretnih razvojnih projektov je bila osrednja točka dnevnega reda izvrševanje gospodarskega načrta in razčlenitev ekonomskega položaja DO SŽ v letošnjem letu.

Na podlagi pismenega gradiva in predvsem široke razprave tako na seji upravnega kot delavskega sveta SŽ, je bilo ugotovljeno, da reproductivna sposobnost delovnih organizacij in celotne sestavljene organizacije združenega dela slabi.

Po relativno ugodnem letu 1975, ko sta se skupni dohodek in dohodek SOZD SŽ povzpela na 8,3 milijarde oziroma 1,9 milijarde din in s tem na prvo mesto med proizvodnimi organizacijami združenega dela v SR Sloveniji, je v letu 1976 v poslovanju nastala stagnacija. Proizvodnja jekla je padla za 2%, fizični obseg blagovne proizvodnje pa celo za 4%. Skladno s tem sta padla tudi fakturirana realizacija in sicer za 4% in celoten dohodek na 8,16 milijarde din ali za 1%.

V nasprotni smeri pa so se gibali proizvodni stroški in druga poraba. Kljub zmanjšani proizvodnji so se materialni stroški povečali za 2%, zakonske in pogodbene obveznosti za 32 oziroma 23%, masa sredstev za osebne dohodke, ki je kljub zaostajanju rasti poprečnih OD za republiško stopnjo, pa je porastla za 23%.

Razumljivo je, da se je rezultat takega gibanja odrazil na ostanku sredstev za poslovne sklade. Bruto akumulacija, to je seštevek amortizacije in ostanka čistega dohodka, je padla na 820 milij. din ali za 8%, kar realno pomeni znižanje reproductivne sposobnosti za blizu 20%.

Ob tem, ko nekateri na Slovenskem zadnje čase železarne Jesenice, Ravne in Štore obravnavajo kot vzrok za ekonomske probleme v kovinski in elektro industriji, je zanimivo, da je v SOZD Slovenske železarne v železarnah bruto akumulacija padla za 11%, v predelovalnih DO pa porastla za 21%. Tudi med

železarnami je razlika v gibanju reproductivne sposobnosti. Bruto akumulacija je največ padla v Železarni Jesenice, kjer izdelki črne metalurgije predstavljajo 90% realizacije, in sicer za 24%, v Železarni Ravne, kjer je predelava najbolj razvita, pa se je celo za 17% povečala. Iz tega lahko sklepamo, da inflacija bolj ogroža razvoj železarstva.

V prvem četrtletju letošnjega leta se kljub oživljenemu gospodarstvu položaj železarstva ni popravil. Neugodna gibanja proizvodnje v drugem polletju lani so se nadaljevala tudi prve tri mesece letošnjega leta. Primerjava proti istemu obdobju lani, ko je bila proizvodnja še visoka, kaže celo nazadovanje, in sicer v surovem jeklu za 2%, v blagovni proizvodnji pa za 3%.

Materialni stroški so se ob nižji proizvodnji povečali za 13%, zakonske obveznosti za 74% in pogodbene obveznosti za 26%. Tudi bruto osebni dohodki so se dvignili in sicer za 15%. Že iz teh podatkov se vidi, da se inflacija stroškov nadaljuje in da se na področju delitve še vedno nahajamo v gibanju, ki znižuje reproductivno sposobnost gospodarstva. To je tudi letos najbolj izraženo v železarnah, zlasti v Železarni Jesenice. Tudi večji del proizvodnih stroškov v železarnah je izven vpliva zaposlenih delavcev. Kot primer navajamo ceno na enoto Fe v rudi, ki je iz domačih virov za 35% dražja od uvožene. Za zakonske in pogodbene obveznosti so morale samo železarne Jesenice, Ravne in Štore v prvem četrtletju oddvojiti 129 milijonov din ali 58% več kot lani, celoten SOZD pa 151 milijonov din ali 45% več kot v istem obdobju lani.

Razumljivo je, da v takem gibanju stroškov in dajatev ni možno zadržati upadanja reproductivne sposobnosti. Nerealna je zato zahteva nekaterih po znižanju cen jekla.

Statistika je ugotovila, da so se v Sloveniji cene na drobno lansko leto povečale za 9,5%, letos pa smo v prvih petih mesecih že presešli za celo leto dovoljeno raven.

Nadaljevanje na 2. strani

Dan vstaje

Leto 1977 se je že prevesilo v drugo polovico in pravkar smo proslavljali 22. julij — »Dan vstaje« slovenskega naroda.

Letošnje leto je leto jubilejev in s ponosom se spominjamo prehojene poti težkih in svetlih časov v tako kratki, a plodni dobi slovenskega naroda. 36 let je minilo, odkar je slovenski narod začel oborožen boj zoper okupatorja, nasilje in izkoriščanje. Pod vodstvom KP je krenil po poti zmaga in napredka. Prvič v zgodovini slovenskega naroda smo dosegli res tisto svobodo, za katero so prelivali naši predniki že v kmečkih uporih svojo kri, a so vedno prevladale mračne sile. 22. julij praznujemo kot dan začetka oboroženega boja. Da pa je prišlo do tega važnega dogodka, je KP Slovenije in Jugoslavije že leta 1937 postavila temeljne usmeritve naprednih množic, zlasti pa KP. Ko danes prebiramo zapiske o teh dogodkih, s ponosom ugotavljamo, da smo bili sredi zaslužnjene Evrope svetel plamen upora, ki se je širil kljub nemogočim

razmeram. Ni zmagala vojaška sila, ampak človek, njegova volja in ideja. Prav je, da vedno znova proučujemo te dogodke in vedno znova najdemo nekaj novega. Ideja svobode, miru, bratstva in enotnosti vseh narodov je prerasla v novo Jugoslavijo. Po osvoboditvi izpod fašističnega jarma, smo stali pred nezorano njivo zgodovine, katero smo sami z lastnimi silami orali in sadili. Krenili smo po poti, katere pred nami še nihče niso prehodili. Pot socialistične ureditve je dobila prve potnike in borci so orožje zamenjali z delovnimi nalogami. Učenje in delo sta nam bila osnovna motiva na začetku poti v socializem. Sami smo krenili po poti izven blokov svetovnih sistemov. Nenehen razvoj socialističnih odnosov in težnja po miru sta nam omogočila, da smo dosegli uspehe, katere pozna ves svet.

Ob takih jubilejih se spominjamo ljudi, ki so v borbi darovali življenja. Generacija mladih, rojenih v socialistični Jugoslaviji, živi sedaj v družbi, ki ve, kaj je njena pot.

Nadaljevanje s 1. strani

Železarne v tem letošnjem inflacijskem gibanju, ki presega planska predvidevanja, niso dale svojega prispevka, ne bodo pa brez posledic mogle ostati v ozadju. Običajno se vsako poviševanje cen izdelkov kovinske industrije utemeljuje s poviševanjem cen črne metalurgije. Zadnja povišanja cen avtomobilov nimajo tega argumenta, saj se cene jekla že eno leto niso menjale. Kljub temu da ta povišanja nimajo zveze z gibanjem cene jekla, je zanimiv prikaz vpliva cene jekla na proizvodne stroške v kovinski in elektro industriji, na zahodu. Če se cene jekla povečajo za 10 %, se dvignejo proizvodni stroški pri jeklenih konstrukcijah za 2,7 %, lajdjedelnstvu za 2,2, avtomobilski proizvodnji za 1,2, strojogradnji za 1 in elektro industriji za 0,5 %. Logično in tudi skladno z dohodkovnimi odnosi bi bilo, da bi pri poviševanju cen kovinske in elektro industrije tudi železarne bile udeležene v povečanem skupnem prihodu. Pri odreja-

nju prihodka železarn pa ni možno dumpinške uvozne cene jemati kot osnovo obračuna, če enako načelo ne upoštevamo pri oblikovanju vseh notranjih cen.

Slovenske železarne imajo pri doslednem izvrševanju sprejetih obveznosti do porabnikov tako v kvantiteti, kakovosti in zlasti v rokih dobav svoj greh, ki pa ni nad slovenskim poprečjem. Vsi vemo, kakšna je razlika predvsem v funkcionalnosti med domačo in uvoženo investicijsko opremo, pralnimi stroji, avtomobili in drugimi izdelki, za kar pa ni možno krivde iskati le v domačem jeklu. Delavski svet je sklenil, da bodo delovne organizacije Slovenskih železarn z notranjimi ukrepi zaostriale tehnološko ter delovno disciplino za dosledno izvrševanje sprejetih obveznosti do notranjih in zunanjih porabnikov, da bi tako dodatno prispevali h konkurenčni sposobnosti jugoslovanske kovinske in elektro industrije.

Delavski svet Slovenskih železarn je dalje ugotovil, da so za reševanje poslovne problematike in uspešno medsebojno sodelovanje najbolj učinkoviti neposredni stiki in dogovarjanje, ne pa premalo argumentirane razprave v javnosti.

Največ grenkih besedi od posameznih predelovalcev je bilo izrečenih na račun nove hladne valjarne na Jesenicah. Kdor pozna zahteven in zapleten tehnološki postopek od proizvodnje surovega jekla do hladno valjane legirane pločevine, mu mora biti jasno, da poizkusne proizvodnje ni možno preko noči izpeljati. Nova hladna valjarne Železarne Jesenice na Beli je v obratovanju šele pol leta, pa vendar je že dosegla raven polovico načrtovane proizvodnje. Pri tem pa je treba upoštevati, da mora ta železarna osvajati zahtevno proizvodnjo elektro in nerjavne pločevine. V naslednjem letu 1978 je predvideno, da bo ta TOZD dosegel planirano raven proizvodnje 115.000 ton. To pa seveda ne pomeni, da bodo s tem porabniki v SR Sloveniji oskrbovani s celotnimi potrebami hladno valjane pločevine, saj je proizvodni program nove valjarne specializiran in je naravn na celotno jugoslovansko tržišče.

Podpis samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega načrta proizvodnje in razvoja Poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla 23. junija 1977 naj bi pomenil kvaliteten preobrat pri usklajevanju proizvodnje in predelave jekla na Slovenskem in s tem pri medsebojnih odnosih ter pri vzpodbujanju uresničevanja srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije. Praksa iz preteklosti je pokazala, da se plodno sodelovanje najlažje razvija na skupnih poslih za domače in inozemske kupce. Razvoj dohodkovnih odnosov, ki jih sporazum zahteva, bo velika vzpodbuda pri združevanju interesov in prizadevanju za doseganje skupnih poslovnih ciljev.

Delavci slovenskega železarstva se zavedajo, da le s porabniki tvorijo celoto, zato bodo s prizadevanjem v proizvodnji bogati preteklosti dodali tudi trdno prihodnost.

Sirom po naši domovini so spomeniki in obeležja na slavno borbo. Dolžni smo vsem tistim, ki so s svojim življenjem plačali svobodo, da skrbimo za te mejnike v zgodovini slovenskega naroda. Tudi generacije, ki šele prihajajo, se bodo spominjale dni, ko so

naši narodi odločili, da si bo sodbo pisal narod sam.

Dajmo, prislusnimo spominom našega sodelavca, ki že od vsega začetka skrbi za spomenik, nad katerim je prevzel pokroviteljstvo naš kolektiv.

»Mrzel zimski dan, 15. januar 1944. Pred svitanjem so policijske enote obkolile vzhodni del vasi in del polja ob takrat zadnjih hišah. Okrog 7. ure so postavili nove skupine z mitraljezi v okolici sedanjege spomenika. Med 8. in 9. uro so dospeli novi kamioni. Na kraju, kjer danes stoji spomenik talcev, se je tik ob cesti razporedilo deset pripadnikov morilsko-eksekucijskega voda, mirno, kot da opravljajo preprosto vsakdanje opravilo.

Tekanje oficirjev, povelja. Prične se proces morije po usklajenem programu, dosledno, preračunano.

Iz drugega kamiona so prignali skupino desetih zvezanih ljudi. Mladi upadli obrazi, nemi, kot da so se povsem sporazumeli s svojo usodo. Vsi, tudi oni komaj šestnajstletni fantiči. Fantiči ali otroci? Vsakemu je določeno zadnje stojišče, točno nasproti svojemu krvniku.

Salva desetih strelav.

Tisti, ki jih je videl, kot da se ni nič zgodilo. Trupla so padla v naslednji desetinki sekunde vznak ali na bok. Nekatera so se takoj umirila, druga so kazala znake življenja. Človek v sivo zelenem je s pištolo pokončal še tisto, kar je od življenja ostalo. Iz usmiljenja? Ne, delo je treba pošteno opraviti.

Novih deset! Določili so jim mesta ob nogah takrat že mrtvih tovarišev. Videli so jih mrtve, le malo prej še žive. Tu se je končalo življenje onih

Peto srečanje članov VERIGA

Jože Hozjan

Peto srečanje članov kolektiva, ki je postalo že tradicionalno tovariško srečanje vseh zaposlenih, naših upokojenih tovarišic in tovarišev, bomo letos organizirali 30. julija. Za osvežitve spomina naj povem, da je bilo 1. tovariško srečanje leta 1973 v Završnici, 2. v Ribnem pri Bledu, 3. in 4. pa v Krpinu v Begunjah. Po razpravah na IOOS v TOZD in DSSS smo na seji sekretariata KOOS sprejeli enoglasno sklep, da letošnje srečanje organiziramo na Homu pri Zasipu. To srečanje bo tudi nekoliko drugačno kot dosedanja. Organizirali bomo avtobusni prevoz iz Radovljice, Lesc in Bleda do Zasipa. Od tam pa za TRIM peš 800 metrov na prireditveni prostor. Avtobus bo vozil od 9. ure po omenjeni relaciji vse do 11. ure dopoldne. Ob tej uri bo tudi slavnostna otvoritev 5. srečanja. Na tem srečanju, ki je pripravljeno v jubilejnim letu partijskih obletnic, 85. rojstnega dneva našega ljubljenskega voditelja tovariša Tita, 55 let uspešnega dela TVL, 40 let prostovoljnega gasilskega društva in 5 let ustanovitve KPD — Veriga. Na tem srečanju bo slavnostni govornik podpredsednik Zveze sindikatov Slovenije, o delu in uspehu TVL pa bo govoril glavni direktor TVL.

Kulturni program, ki ga pripravlja kulturna komisija pri KOOS pa bo enak, kot je bil na 1. srečanju. Začel se

bo z godbo na pihala in folklorno skupino. Športna komisija bo ponovila tudi isti program, kot na 1. srečanju, saj je bil zanimiv in pester. Za ples in razvedrilo pa nam bo igral ansambel Gorenjci. Za prehrano pa smo letos zaprosili pomoč vojsko iz Bohinjske Bele. Ta nam bo skuhalo pristni vojaški pasulj s svinjskimi rebrcami, ki je vsem, ki so služili vojaški rok, dobro poznan. Pasulj bomo delili v ličnih keramičnih posodah z leseno žlico; vsi, ki bodo pasulj jedli, bodo obdržali posodo in žlico za spomin. Tisti, ki jim pasulj ni prikupna hrana, pa bodo lahko za isti blok dobili kranjsko klobaso z gorčico in tudi keramične posode, vendar brez žlice. Ker srečanje oziroma tovariški piknik ne bi bil piknik brez čevapčičev, bomo pekli tudi te, seveda za kupit. Za gašenje žejne, posebno še, če bo vroče, pa bo lahko vsak dobil na blok pivo, vino ali oranžado. Ker bi bilo samo to premalo za gašenje žeje preko celega dne, bomo organizirali tudi prodajo več vrst vina, pivo in brezalkoholne pijače. V bližnjem »JURČKU« pa se bodo dobile tudi razne žgane pijače.

Zvečer pa bo prav tako prekrbljen prevoz iz Zasipa do Radovljice od 18. do 20. ure.

Upajmo, da bo vreme lepo in da bomo tudi letošnje tovariško srečanje uspešno pripravili in speljali do konca.

Še eno predavanje o verigah

Vitomir Rems, varn. ing.

Služba varstva pri delu je 16. junija v naši tovarni organizirala kratek seminar o varni uporabi verig. Seminar je bil organiziran na prošnjo združenja gozdnih gospodarstev Slovenije. Zo predhodnem razgovoru tovariša Franca Ankersta, referenta o prodaji, ki je podal kratek pregled razvoja dejavnosti delovne organizacije in druge podrobnosti glede pravilnega naročanja bremenskih verig, je sledilo strokovno predavanje službe varstva pri delu o nevarnostih pri uporabi verig. Po zanimivi obdelavi teme, predvsem problematike s področja poizkušanja, atestiranja, označevanja, pregledovanja in skladiščenja verig je sledil ogled tovarniških prostorov, kjer se izdelujejo, termično obdelujejo in preizkušajo verige.

Seminarja so se poleg večjega števila varnostnih inženirjev udeležili še: direktor Inštituta gozdnih gospodarstev Slovenije, dr. Lipoglašen, profesor gozdarske fakultete, republiški inšpektor dela za gozdarstvo in predstavnik poslovnega združenja gozdnih gospodarstev Slovenije.

Udeležencem je bila posredovana problematika predvsem o pravilnem skladiščenju, kontroli verig in na kaj je potrebno predvsem paziti pri praktičnem delu z verigami.

in končalo se bo tudi njihovo. Vsak dvom je odveč.

Po! koraka v levo! Da, tu so oni, sivo zeleni, le deset korakov od njih. Pošasti! Že merijo in konec. Ponovi se postopek pobijanja umirajočih.

Prvih deset je dobilo svoje mrtve, da, mrtve tovariše.

Končano? Ne! Še deset!

Eden od zadnje skupine omahne zvezan, predno dospe do svojega mesta. Poizkuša, da bi prišel do svoje skupine. Prestane muke mu tega ne dovolijo. Tam je že stalo njego-

vih devet še živih, ob dvajsetih mrtvih. Zaporedni strelji mu skrajšajo zadnjo pot. Njegov padec je zmotil proces morije. Nezaslišano!

Zadnja salva, zadnjih devet je omahnilo, našli so svoja mesta ob telesih mrtvih tovarišev.

Tisti deseti v sivo zelenem, ki je bil prikrajšan za eno življenje ni vedel, kaj bi počel.

Ostalo je njih trideset s krvavimi madeži, kot z rdečimi nageljni na prsih.»

ing. Pavla Avsenek

Samoupravne interesne skupnosti tudi na področju gospodarstva

Nova ustava gradi na uspehih samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja in odpira možnosti za večje uveljavljanje samoupravnih interesnih skupnosti tudi na področju gospodarstva.

Ustanavljanje teh skupnosti se najhitreje uveljavlja na tistih področjih, ki so posebnega družbenega pomena. Tudi če izhajamo iz interesov delavcev in delovnih ljudi, moramo pritrčiti, da imajo delavci poleg interesov za izobraževanje, zdravstvo, znanost, kulturo in otroško varstvo še druge interese.

Stanovanjsko gospodarstvo, elektrika, voda, promet itd. niso le interesi delavcev, ki delajo v teh organizacijah, ampak interesi vseh uporabnikov storitev. Tržne zakonitosti ne morejo dovolj uravnati razvoja ter usklajevati delo in potrebe. Zato bodo v samoupravni interesni skupnosti proizvajalci storitev ter uporabniki izhajali iz skupnega interesa in razdeljenih funkcij. S samoupravnim sporazumom o ustanovitvi, v statutu in s pogodbami bodo urejali medsebojne odnose, pravice in dolžnosti.

Organizacija samoupravljanja in informiranja v kranjski SAVI

(nadaljevanje)

Drugi omenjeni sektor je krovno-spolni sektor, ki zaposluje 80 ljudi in ima naslednje službe oz. oddelke:

- vodstvo pri delu;
- delitev OD;
- psiholog-sociolog
- oddelek za socialno varstvo in družbeni standard;
- oddelek za zaposlovanje;
- oddelek za zavarovanje podjetja;
- oddelek za informiranje.

V naši obravnavi nas zanima predvsem oddelek za informiranje, ki ima šest delovnih mest in osem zaposlenih delavcev:

- vođa oddelka, ki je hkrati glavni in odgovorni urednik;
- novinar in tehnični urednik;
- fotograf;
- tajnica, ki opravlja administrativne posle.

V posebni enoti oddelka je še razmnoževalnica, ki ima:

- vodjo razmnoževalnice;
- tri razmnoževalce.

V takšnem sestavu lahko delovna organizacija izdaja oziroma ugotavlja pet oblik informiranja:

Prva oblika informiranja je ciklostirani obvestilni list formata A 4 z naslovom »Inus« — informacije za akcijsko usmerjanje. »Inus« ne zajema splošnih informacij, temveč so to posebne predhodne informacije o poslovnih, samoupravnih ali investicijskih zadevah, ki so šele v osnutku. Te informacije so namenjene individualnim poslovnim organom, vodilnim delavcem, samoupravnim, družbenopolitičnim funkcionarjem ter članom ZK. Namen je v tem, da se neuradno predhodno skristalizira opredelitev in mnenje do osnutka sprememb oz. predhodna informacija, da se prepreči dezinformacije.

Druga oblika je Informator, v katerem so objavljeni sklepi, informacije in predlogi zborom delavcev oz. samoupravnim organom TOZD, skupnih služb in DO.

Tretja oblika je štirinajst-dnevni časopis »Sava«, ki ga poleg delavcev dobivajo tudi upokojenci, študenti in učenci v gospodarstvu. V časopisu objav-

ljajo izvajanje sklepov in akcijskih programov, komentarje, razgovore, ankete in pripravljene intervjuje z zaposlenimi delavci na vseh nivojih. Objavljajo članke in odgovore vodilnih delavcev, pojasnitve, odgovornih v zvezi z doseženo proizvodnjo ter medsebojnimi odnosi, kakor tudi ostale zabave, splošne in športne stvari, ki sodijo v vsak tovarniški časopis. Časopis ima tudi priloge za delavce v TOZD iz drugih republik.

Četrta oblika je zidni časopis. Zidni časopis je nekaj tabel na vidnih in dostopnih mestih, kjer objavljajo okrog 20 fotografij, podnaslovljenih s telegrafskim tekstom z različno problematiko: od pohval do varstva okolja in obrambe. Če se za takšno tematiko pojavi še posebno zanimanje, je fotografija s širšim tekstom objavljena tudi v časopisu.

Peta in zadnja oblika informiranja je uveljavljena predvsem za 11 TOZD na področju Labor in to je ozvočenje. Preko zvočnika po vseh pisarnah in enotah temeljne organizacije iz telefonske centrale obveščajo posamezne delavce ali skupine delavcev o pomembnih zadevah. V času malice objavljajo nujne informacije ali pozive ter opozarjajo na dogodke, ki se bodo še zgodili preko dneva. Vendar imajo s to obliko obveščanja določene težave, ker so za vsako informacijo vključeni vsi zvočniki na navedenem področju.

Samoupravno je oddelek za informiranje podrejen odboru za informacije. Ta 11-članski odbor, ki ga sestavljajo delavci vseh skupnosti TOZD in posameznih dislociranih TOZD si je izbral samoupravno pravico ter se osvobodil vplivov pri kreiranju politike informiranja in odločanju o objavljenih člankih.

Če direktor DO, direktor sektorja ali kdorkoli iz splošnih interesov oz. skladno s predpisom zakona o tisku zadrži objavo predlaganega članka, o članku odloča odbor, če pa je zadeva še vedno sporna in neobjavljena o članku dokončno odloči delavski svet delovne organizacije. Vsa ta določila namreč izhajajo iz poslovnika o informiranju.

Nobenega dvoma ni, da imajo organizacijske oblike samoupravljanja in še zlasti informiranja dokaj dobro zastavljene. Za kaj takšnega je naša delovna organizacija verjetno še premajhna. Dejstvo pa je, da bi se jim lahko z malo več dobre volje, zlasti pa sredstev, precej približali.

Vodja splošno-kadrovskega sektorja:
prof. Janko S. Stušek

Strokovna ekskurzija v železarno Jesenice

Jože Hozjan

Po sklepu sekretariata KOOS smo razpisali ogled Železarne na Jesenicah. Da bi omogočili ogled tudi tistim, ki delajo v dveh izmenah, smo organizirali ogled v dveh zaporednih tednih. Zanimanje je bilo zelo veliko, saj se je že v prvem tednu prijaviilo 84 članov kolektiva.

Dva Kompasova avtobusa sta odpeljala v Železarno 84 ljudi. Tu nas je prijazno sprejel predsednik KOOS — Železarne Jesenice tov. Štefan Ščerbič.

Pri vходу v železarno smo si naredili čelade, nato pa so nas vodiči popeljali na ogled plavža in tu smo si ogledali pridobivanje surovega železa

Nadaljevanje na 4. strani

in ravno tedaj so ga vivali v ponovce. Nato smo si ogledali še martinarno, kjer pridobivajo v elektropečeh specialne vrste jekla. V obeh obratih smo imeli priliko videti zelo težke delovne pogoje. Delavci so na eni strani vzpostavljeni visoki vročini, na drugi strani pa prepihu. Čeprav

so delovne razmere slabe, se število delovnih nezgod manjša. Po ogledu teh obratov, kjer pridobivajo že desetletja železo za jugoslovansko predelevalno industrijo in povečujočo moč naše države v pridobivanju jekla, smo se napotili v obrat žebeljarna. Ta je moderno opremljena in boljše delo delavcem, ki so tam zaposleni. Tu imajo tudi moderen stroj za embalaranje žičnikov. Po dogovoru s predsednikom KOOS in glavnim direktorjem železarn smo si prvi od delovnih organizacij ogledali tudi hladno valjarno na Beli. Tu izdelujejo nerjavečo pločevino, dinamo in trafa pločevino. Bežen ogled smo imeli tudi skozi valjarno. V obeh valjarnah smo se srečali z najmodernejšo opremo »BLUMING«.

Ravno prav žejni in utrujeni smo se odpeljali v restavracijo »Kazina«. Ob osvežilnih na-

pitkih smo poslušali kratko razlago predsednika KOOS železarn o življenju delavca ob delu v tovarni in izven nje, o delu sindikata, o stanovanjskih razmerah in drugo. Za spomin pa smo dobili tudi značke železarn.

Med tem časom pa nam je na prostoru konjeniškega kluba v Lescah tov. Pušnik pripravil čajevčice za potešitev gladi, saj nekateri niso jedli od dopoldanske malice.

Zaradi velikega zanimanja za ta ogled smo ekskurzijo ponovili. Program je bil isti kot v prvi izmeni in naših članov je bilo zopet za dva avtobusa.

Ekskurzija je bila zelo uspešna, saj si je železarno ogledalo 184 članov TVL. Udeleženci so bili mnenja, da bi takih ekskurzij bilo čim več, saj imamo v naši okolici več delovnih organizacij, ki jih premalo poznamo.

V naši DO so OO ZSMS organizirane in združene v konferenco OO ZSMS. Konferenco OO ZSMS sestavlja predsedstvo konference in pa trije delegati iz vsake OO.

Predsedstvo konference je sestavljeno iz predsednikov OO ZSMS, predsednikov komisij, ki so bile že omenjene, ter predsednika, sekretarja, blagajnika in zapisnikarja.

OO ZSMS v skladu s pravili občinske organizacije volijo predsedstvo OO ZSMS predsednika, sekretarja in blagajnika. Predsednik, sekretar in blagajnik so po funkciji člani predsedstva.

Mandat predsedstva OO traja dve leti, prav tako mandat predsedstva KOO. Ob volitvah se obvezno obnavlja najmanj tretjina članov predsedstva.

Statut ZSMS pravi, da je ZSMS družbenopolitična organizacija, ki se bori za aktivno vlogo mladine v graditvi samoupravne socialistične družbe in za doseganje idejnopolitične ter akcijske enotnosti mlade generacije na temeljih programa in politike ZKJ.

Mi mladi, kot člani družbenopolitične in vzgojne organizacije, vplivamo na razvoj socialistične zavesti, socialistične morale in obnašanja, negujemo in vplivamo na razvoj ter vrednotenje dela in rezultatov dela kot osnovnega merila družbenega nagrajevanja, razvijamo tovarištvo in kolektivnost v prvi vrsti z aktivnostjo in obnašanjem našega članstva.

Mladi ljudje, organizirani v ZSMS, tvorimo skupaj z delovnimi ljudmi in občani ter njihovimi organizacijami socialističnimi silami SZDL kot enotno fronto demokratično zvezo vseh delovnih organiziranih socialističnih sil lovnih ljudi in občanov.

Kot družbenopolitična organizacija, s svojim delovanjem v SZDL, usmerjamo in aktivno vključujemo mlade v celotno družbenopolitično življenje in zagotavljamo njihov vpliv na oblikovanje in sprejemanje družbenopolitičnih odločitev o temeljnih vprašanjih družbenega razvoja ter na reševanje tistih vprašanj, ki neposredno zadevajo ekonomski, socialni, politični položaj nas mladih v družbi.

Za zaključek naj še dodam, da imajo vse OO ZSMS v naši DO akcijske programe delovanja za vsa področja, na katerih delujejo. Iz teh programov pa je sestavljen enotni program delovanja konference osnovnih organizacij, kjer se vse delovanje koordinira.

Od vseh mladih ljudi v naši DO pa je odvisno delovanje naše mladinske organizacije in pa rezultati delovanja. Zato se moramo vsi vključiti, vsak po svojih sposobnostih v aktivno delovanje osnovnih organizacij, da bodo le-te odigrale svojo vlogo, kot jim jo postavlja in jih zadržuje statut ZSMS.

Koordinacijski svet ZSMS SZ

Ker marsikdo v našem kolektivu ne pozna našega delovanja v okviru Slovenskih železarn sem dolžan, da v kratkem podam shemo naše organiziranosti. Delovanje mladinske organizacije na nivoju naše delovne organizacije je bilo že obrazloženo in je torej znano.

Koordinacijski svet ZSMS SZ sestavljajo po dva delegata iz vsake osnovne organizacije naših OZD — Jesenice, Ravne, Štore, Žična Celje, Plamen Kropa, Veriga Lesce in po en delegat OO DSSS SZ in Metalurškega instituta. Delegate imenujejo konference v osnovnih organizacijah. Mandatna doba sveta je dve leti. Svet ima svojega predsednika, njegova mandatna doba pa je leto dni. Delovanje koordinacijskega sveta je določeno s poslovníkom. Predsednika izbiramo tako, da je vsako leto iz druge delovne organizacije. Delovanje sveta je javno na sejah, ki jih sklicuje predsednik.

Izrečene so bile tudi že kritike iz republiške konference ZSMS, da delujemo preveč forumsko v imenu mladih Slovenskih železarn. Dejansko ni tako, saj dajemo našemu delovanju ton osnovne organizacije ZSMS po OZD. Tu smo sedaj še šibki, ker so mladi vse preveč neaktivni. A tudi to bomo rešili. Koordinacijski svet je res samo koordinacijsko telo; ki koordinira delo med osnovnimi organizacijami tako, da so akcije povezane in močnejše.

Organiziranost in naloge OO ZSMS

Marjan Puhar

Odločil sem se, da napišem par vrstic o organiziranosti in nalogah mladinske organizacije v naši DO. Naša DO, kot veste, združuje sedem TOZD in eno delovno skupnost skupnih služb. Mladina je po TOZD organizirana v osnovnih organizacijah.

V DO člani ZSMS uresničujejo svoje statutarne pravice in dolžnosti, kot so:

— da aktivno dela v delu organizacije in organih ZSMS in da aktivno sodeluje v kreiranju programa, vsebine dela in načina njihovega uresničevanja;

— da se neposredno angažira za uresničevanje sklepov in stališč organizacije in organov ZSMJ ter ZSMS in je odgovoren za njihovo realizacijo;

— da aktivno in enakopravno sodeluje v razpravi in sprejemanju sklepov in stališč, ki so v pristojnosti njegove OO in organov, katerih član je;

— da predlaga, da voli in da je voljen v vse organe ZSMS ter da sodeluje v odločanju o kriterijih v vse organe ZSMS;

— da kritično in samokritično razpravlja o svoji aktivnosti, delu organizacije in organov ZSMS ter s tem povečuje svoje angažiranje, delo organizacije in organov celotne ZSMJ;

— da kritično razpravlja o delu članov organov ZSMS ter njihovem odpoklicu ali menjavi;

— da organizacijam in organom ZSMS daje predloge in vprašanja, katera se nanašajo na njihovo delo, ter da od njih zahteva in dobiva odgovor;

— da se obrača na organizacijo za pomoč v reševanju svojih življenjskih problemov in vprašanj;

— da v skladu s svojimi željami in interesi sodeluje v nekaterih družbenih aktivnostih na področju kulture, znanosti, tehnike, telesne kulture, turizma ali drugih oblikah interesnega organiziranja mladine ter tako sodeluje in se angažira, da le-te razvija in razširja;

— da odgovorno izvršuje svoje naloge, ki jih ima kot občan, proizvajalec, delovni človek, učenec in študent;

— da se aktivno angažira pri delu družbenopolitičnih organizacij in društev, katerih član je;

— da sodeluje v reševanju vseh družbenih vprašanj z aktivnim vključevanjem in angažiranjem v oblikah in organih samoupravljanja v TOZD, KS, občini in širše ter v družbenih organizacijah in društvih;

— da deluje in se angažira, da čim večje število mladine

sprejme statut ZSMJ in ZSMS in se včlani v ZSMS;

— da vsestransko informira o družbenih vprašanjih ter da spremlja družbeno gibanje pri nas in v svetu;

— da deluje in se bori za razvijanje in krepitev ljudske obrambe, neodvisnost in suverenost socialistične samoupravne družbene skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti;

— da se idejnopolitično izobražuje;

— da redno plačuje članarino.

OO ZSM in njeni člani delujejo na osnovi samostojno izbranih oblik dela: komisij, sekcij, klubov, društev, krožkov, delovnih brigad, zborov itd.

OO ZSMS ustanovijo oblike dela za druga področja; zlasti za področje idejnopolitičnega dela, organiziranost in kadrovska vprašanja, ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, informiranje, šport, kulturo itd.

V naši tovarni so zaradi te možnosti vse OO ZSMS združile našete oblike dela. Tako da na nivoju DO oz. mladinske organizacije delujejo naslednje komisije: za idejnopolitično delo in družbenoekonomske odnose, za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, za kadrovska vprašanja in informiranje, za šport in rekreacijo in za kulturo.

Na sestanku OO člani ZSMS razpravljajo in odločajo o vseh vprašanjih, ki so pomembna za delo OO, še posebej pa o:

— programu dela in njegovi uresničitvi;

— o oblikah dela, skozi katere uresničujemo svojo neposredno dejavnost;

— volitvah osnovnih organov organizacije (osnovne) in o njihovem delu;

— volitvah delegatov za oblike združevanja ZSMS;

— o sprejemu v članstvo, izključitvi iz članstva;

— o drugih vprašanjih, ki morajo biti v skladu s pravili občinske organizacije in statutom ZSMS.

Po statutu ZSMS se lahko OO ZSMS, organizirani v TOZD, združujejo po delegatskem načinu na nivoju DO, sestavljene organizacije v koordinacijski svet oz. konferenco OO ZSMS, ki lahko po potrebi glede na obseg združenih OO ZSMS oblikuje tudi svoj izvršilni organ. Vsaka OO ZSMS, združena v konferenci OO ZSMS, ima enako število delegatskih mest. OO ZSMS izoblikujejo program, stališče, in sklepe, ki so osnova delovna konferenca OO ZSMS v DO.

Nesreče pri delu

(junij)

V juniju se je ponesrečilo devet delavcev in sicer:

Priimek in ime	TOZD
Konjevič Franc	Vijakarna
Veber Franc	Vzdrževanje
Bevec Jože	Verigarna
Rozman Jožica	Vijakarna
Tavčar Jože	Orodjarna
Marjanovič Dušan	Sidrne verige
Gajzar Marija	Skupne službe
Juratovec Franc	Sidrne verige
Pavlin Jože	Kovačnica

ČLANKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO SPREJEMAMO DO 15. 9. 1977

Izpadi delovni dni zaradi nesreč pri delu

Po TOZD	
Splošni sektor	3 dni
Orodjarna	13 dni
Vijakarna	30 dni
Verigarna	28 dni
Kovačnica	2 dni
Sidrne verige	33 dni
Vzdrževanje	10 dni
SKUPNO	119 dni
	SVD

POPRAVEK

V Verigi št. 5/77, na strani 6, v članku »ORGANIZACIJA SLUŽBE SVD V TOZD«, pri imenih pooblaščenecov za posamezne TOZD se je vrinila napaka. Pravilno je: Kovačnica — Kozamer-nik Janez, Verigarna — Felician Viljem, Vijakarna — Zupan Ivo, Sidrne verige — Znidar Gregor, TIO — Koselj Gabrijel, Vzdrževanje — Globevnik Janez, Orodjarna — Vidic Božena in Skupne službe — Vovk Jernej.

Uspešno izobraževanje

Kakor vemo, si je celotna naša družba zadala nalogo, da podpira vsakega delavca, ki želi z dodatnim izobraževanjem napredovati, tako je tudi naša DO podprla izobraževanje ob delu. Že leta nazaj, ko so bile dane možnosti za tako izobraževanje, smo vsem delavcem, ki so se želeli izpopolnjevati ob delu, omogočili šolanje. Zavedati se moramo, da je to velik napor in odrekkanja ni malo, če hočemo doseči željeni uspeh. Celotna kadrovska politika v našem kolektivu sloni na geslu »Pravega človeka na pravo mesto«. Da smo v naših težnjah uspešni, nam kažejo rezultati, saj je v letu 1976 dokončalo študij ob delu 25 članov našega kolektiva.

V letu 1976 in 1977 so diplomirali naslednji naši študenti: Na višji ekonomski šoli Maribor Blejc Nikolaja; na višji šoli za organizacijo dela

Kranj Brence Jože, Silič Vladimir, Avsenek Anton, Hanžič Franc; na višji tehnični šoli Maribor Lunar Franc, Pisek Silva, Smole Janez; na srednji tehnični šoli Jesenice in Kranj Hočevar Janez, Krivec Milan, Ovsenek Marjan, Vogelnik Aleš, Resman Slavko, Šušteršič Slavko; na upravnoadministrativni šoli Kranj Vovk Marija; na srednji politični šoli pri CK Trseglav Bojan; na ekonomski srednji šoli Repe Marija; na delovodski srednji šoli (elektro) Ločniškar Niko, Grzetič Peter, Kučič Albin; na delovodski srednji šoli (strojna) Kelih Zdravko, Bizjak Pavel; na administrativni šoli Radovljica Vogelnik Marija in Štular Jana; na poklicni kovinski šoli Kranj Ličar Božo.

Vsem diplomantom naše iskrene čestitke!

Redni študenti:

Strojna fakulteta Ljubljana (II. stopnja) — Vovk Janez;

gimnazija Kranj — Antolin Rudi; upravno administrativna šola Kranj — Dežman Helena; ekonomska srednja šola Radovljica — Papež Nada; poklicna kovinska šola Radovljica — Karupovič Dedo, Zahirovič Suljo, Rupar Branko, Subašič Derviš, Čehić Esad.

Vodja kadrovskega oddelka
ing. Avsenek Pavla

PREDSTAVLJAMO VAM ...

Septembra bo štiri leta, odkar se je začela dopolnilno izobraževati na Delavski univerzi v Radovljici. Veliko jih je prišlo prvi dan v šolo, da v sorazmerno prostorni učilnici skorajda ni bilo dovolj sedežev za vse. Večini od njih se je zdelo šolsko vzdušje novo, neznan, saj je marsikdo končal osnovno šolanje že pred več leti. Tudi Marinka se ni razlikovala od drugih. S strahom je poslušala uvodne besede direktorja Delavske univerze, s katerimi jih je želel vzpodbuditi k študiju in jim dati osnovne napotke.

Začele so se prve ure matematike, zgodovine, knjigovodstva in še drugih predmetov. Sprva je bilo težko, skoraj nerazumljivo. Način študija je bil tak, da se je delo v šoli dopolnjevalo z delom doma. Že čez dva meseca so postavili izpitne roke za prve tri predmete. Bilo je dosti strahu in bojazni: »Kaj če padem?« Pa je šlo vse po sreči. Pokazali so se prvi rezultati in izpiti so bili odlično opravljeni.

In tako so leta tekla. Navadila se je poleg službe obiskovati dvakrat ali trikrat tedensko pouk, čeprav jo je doma čakalo tudi gospodinjsko delo, mož, hčerka. Z začetno vneto je nadaljevala in letos končala 4. letnik Ekonomske srednje šole. Ker je imela vsa spričevala odlična, je bila oproščena zaključnega izpita. Ob koncu šolanja učilnica ni bila več tako polna, kot pred štirimi leti, saj je uspelo priti do konca šolanja le tistim, ki so resno obiskovali predavanja.

Lahko jo postavimo za vzgled mnogim. Mislím, da ste že spoznali, koga smo vam predstavili. Marinka Repe dela od junija dalje na delovnem mestu blagajnika. Pred tem pa je bila zaposlena v blagovnem knjigovodstvu. Že 20 let je v Tovarni verig. Vprašali smo jo, zakaj se je odločila za šolanje. Pa nam je smeje odgovorila: »Nekaj mi je manjkalo, iskala sem oporo in prav to mi je šola dala — samozavest in občutek, da sem se marsikaj naučila, kar mi bo pri delu koristilo.«

Mi pa ji iskreno čestitamo ob koncu šolanja.

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta se iskreno zahvaljujem sodelavcem Skupnih služb in transporterjem za denarno pomoč, izrečena sožalja in za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Franc Meterc z družino

Ali veste?

— Da smo letos v prvem polletju sprejeli 91 novih delavcev (lani v istem času 37), odšlo jih je iz DO 55 (lani 30).

— Da občinski proračun za leto 1977 predvideva 46.015.000 dinarjev izdatkov za vse dejavnosti, ki se financirajo iz občinskega proračuna.

— Da bodo iz sredstev, ki jih v Radovljici zbirajo iz samopriskupke občanov za izgradnjo mrliških vežic, razširitev pokopališča in ureditev dohoda porabili za projekte, odkupe zemljišč in druge formalnosti za pričetek gradnje kar 53 starih milijonov.

Predvidevajo, da bodo v štirih letih iz samopriskupke občanov zbrali okoli 480 starih milijonov dinarjev.

— Da je v teku akcija za združitev tekstilne industrije v naši občini. Združili naj bi se Almira, Sukno in Vezenine.

— Da je občinski odbor ZZB NOV dobil naknadno 91 novih vlog (zahtevkov) za priznanje posebne delovne dobe iz časa NOB, ker je po novi dopolnitvi zakona o pokojninsko-invalidskem zavarovanju uveljavljanje posebne dobe še možno.

— Da smo letos v I. polletju poleg izdanih šest številčk glasila VERIGA izdali okoli 185.000 napisanih strani gradiva (informator, razni samoupravni sporazumi, statuti, interni akti, vabila in gradivo za razne seje, obvestila, ankete in podobno). Ne bi se moglo reči, da je to premalo, vprašanje pa je, če vse to naši ljudje tudi preberejo.

— Da je v naši občini registriranih 7.500 radio in 5.025 televizijskih sprejemnikov.

— Da je bilo v prvem polletju letos na našem kadrovskega oddelku prijavljenih 17 rojstev — 4 dečki in 13 deklic. Lani v istem času je bilo prijavljenih 34 rojstev — 19 dečkov in 15 deklic.

— Da je bilo v Vzgojno varstveno ustanovo Lesce danih za šolsko leto 1977/78 kar 68 prošenj za sprejem otrok, ugodno pa so lahko rešili le 11 vlog. Starši se upravičeno lahko jezijo nad takšnim počasnim reševanjem problema varstva, saj se sredstva delovnih organizacij redno stekajo na račun v ta namen in tudi v srednjeročnem programu razvoja 1976—1980 je bila gradnja otroškega vrta v Lescah načrtovana.

Lesena veriga

Ko sem prebiral neki tuji časopis, ki izhaja v Kanadi, sem zasledil zanimiv naslov LESENA VERIGA.

Zanimalo me je kot zastopnika verig, o čem prav zaprav govori članek. Več ali manj nam je vsem znano, da so verige izdelovali že v starih časih iz različnih jekel, da pa je spretna roka neznanega kmeta izdelala leseno verigo, je za marsikoga to čisto nov podatek.

Do sedaj niso strokovnjaki še v nobeni strokovni literaturi omenjali, da bi kdorkoli na svetu izdelal drugačno verigo kot iz jekel, litega železa, dragih kovin in v zadnjem času tudi iz plastičnih mas.

Po podatkih muzeja v Križevcih je leseno verigo izdelal tudi neki kmet iz bližnjih Mokric. Verigo sestavlja 40 členov, ki so izrezljani in lipovega lesa. Če se bo kdo odločil za izlet v to smer, naj si ne pozabi ogledati ta muzej, saj vam bo direktor muzeja pokazal še druge zanimivosti, ki jih v muzeju ne manjka.

Rems Vitomir, ing.

OBVESTILO

Skupnost za zaposlovanje Kranj obvešča vse učence in študente, da je bil 28. 6. 1977 v Glasu objavljen razpis štipendij za šolanje na srednjih, višjih in visokih šolah za šolsko leto 1977/78 iz združenih sredstev za štipendiranje v občinah Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. V razpisu so navedeni vsi pogoji za pridobitev štipendije in rok razpisa. Informacije in vloge sprejema Skupnost za zaposlovanje Kranj, ter enote Jesenice, Radovljica, Škofja Loka in Tržič.

OBVESTILO DOPISNIKOM

Vse naše sodelavce, ki pošiljajo članke za »Verigo«, ponovno prosimo, da članke pišejo na pisalni stroj (2 razmaka) in največ na dveh straneh papirja formata A 4. To nam bo omogočilo, da v našem glasilu, ki ga izdajamo v omenjenem obsegu — 8 strani, objavljamo več člankov, kar bo pripomoglo, da bo pestrejšje in zanimivejše.

Ob tej priliki se najlepše zahvaljujemo vsem sodelavcem in prosimo za razumevanje.

Uredništvo

Kadrovske vesti (junij 1977)

NOVOSPREJETI:

Splošni sektor:

Janša Polonca, Dežman Helena

Finančni sektor:

Abram Nada

TOZD Orodjarna:

Debelak Boris

TOZD Vzdrževanje:

Pertnač Martin, Karupovič Dedo, Zahirovič Suljo, Rupar Branko, Kokanovič Milanko, Subašič Derviš, Avdić Said, Seferović Đevad

TOZD Vijakarna:

Sukobljević Stjepan

TOZD Verigarna:

Garibović Asim, Mujezinović Esad, Jakić Mile, Samac Joža, Mičić Marko, Zlodnjak Slobodan

TOZD Kovačnica:

Kolarević Zijad

TOZD TIO:

Vesel Tomislav, Petrović Igor, Klinar Irena

ODŠLI:

TOZD Verigarna:

Ljubičić Jakov, Ljubičić Ivica

TOZD Kovačnica:

Hatić Enver, Salkić Husein

TOZD Sidrne verige:

Urh Anton

TOZD TIO:

Murn Marjan, Fazlić Senad, Pretnar Milan

POROKE:

Coralić Fikret iz TOZD Verigarna

Globevnik Janez iz TOZD Vijakarna

ROJSTVA:

Žalik Francu iz TOZD Vzdrževanje — hči Nataša

Resman Jožetu iz TOZD Vijakarna — hči Danica

Bizjak Antonu iz TOZD Vijakarna — hči Lucija

Šmid Antonu iz TOZD Verigarna — hči Monika

ZAMUDNIKI

Kurtović Azra	TOZD Verigarna	6.
Ambrožič Irena	TOZD Verigarna	6., 13.
Ostojič Ranko	TOZD Kovačnica	13.
Koblar Lidija	TOZD Kovačnica	13., 16., 17., 22., 23., 24., 37.
Tramšek Miro	TOZD Kovačnica	17.
Cvetkovič Ivan	TOZD Sidrne verige	23., 27., 24.
Repaši Ištvan	TOZD Kovačnica	20., 24.
Pergar Jože	TOZD Verigarna	29.
Sokač Štefan	TOZD Verigarna	30.

(Navedeni so samo datumi zamude v mesecu juniju).

Iz kadrovskega oddelka

Vsak občan vojak

Nedavno so bile na področju Gorenjske izvedene vojaške vaje teritorialnih enot, milice in narodne zaščite, ob sodelovanju družbenopolitičnih organizacij in vsega prebivalstva. Namen te vaje, ki je v takšni obliki pri nas prvič izvedena je bil, preveriti pripravljenost in učinkovitost vseh sodelujočih, zlasti pa organizacijske sposobnosti občinskih obrambnih organov in krajevnih skupnosti v posebnih pogojih vojskovanja. Predpostavka je bila namreč, da je okupator z naj-sodobnejšo vojaško tehniko uspel začasno zasedati te kraje in vsiljevati prebivalstvu svojo oblast, ter ga terorizirati. V hribovitem predelu Gorenjske se v ilegali začel boj proti okupatorju. V ilegali deluje občinski štab teritorialne obrambe, štabi krajevnih skupnosti, politične organizacije, ki so se na tak od-por pripravljale še v mirnem času.

Vaje so si ogledali najvišji predstavniki republiške skupščine, republiških političnih organizacij, vojaški predstavniki, predstavniki vseh gorenjskih občin, novinarji in uredniki tovarniških glasil.

Imel sem priložnost neposredno spremljati celoten potek vaje. Bil sem presenečen ne samo pri praktični izvedbi vaje, ampak tudi pri obisku krajevnih skupnosti, ki so delovale v ilegali. Čeprav smo predstavniki tiska imeli posebne značke in propustnice, dovolj je bil samo trenutek, da se oddaljš od vodiča, pa so že stopili v akcijo člani narodne zaščite. Prebivalci, posebno pa mladina so budno spremljali gibanje in obnašanje nepoznatih oseb, ter o tem hitro obveščali organe narodne zaščite.

Naj se povrnem k sami praktični izvedbi vaje. Na kratko bom omenil samo dva dogodka: nepričakovan napad (zaseda) na sovražnikovo kolono in zračni desant okupatorja na domnevno bazo teritorialcev v visokogorskem predelu.

Gostje in ostali opazovalci smo se zbrali na kraju, od koder smo lahko videli potek iznenadnega napada, vodja vaje pa nam je razlagal potek priprav in izvedbe napada. Pozorno sem opazoval teren pred nami in nisem odkril nič nenavadnega. Ljudje na bližnji kmetiji so opravljali vsakodnevna dela. Kmalu se je prikazala sovražna patrolja, ki je zelo previdno pregledovala teren. Ko so bili tik pred nami, so se oglasili mitraljezi, brzostrelke in bombe teritorialcev, ki so bili v podzemnih bunkerjih na travniku in njivah dobro zamaskirani. V nekaj minutah je bila sovražna patrolja uničena, napadalci so jim pobrali orožje in se umaknili.

Nato smo se podali na visokogorsko raven, kjer bo izveden desant sovražnika na bazo teritorialcev. Kmalu smo opazili sovražne avione, ki so nato v nizkem letu odmetavali bombe, bilo je očitno, da se pripravljajo velika maščevalna akcija za prejšnji poraz. Nato so prišli helikopterji in se spustili tik pred nami (tu nekje je v resnici bila baza), iz njih so naglo poskakali sovražni vojaki. Presenečeni strazarji teritorialcev so se takoj spustili v boj, kmalu so jim prišle na pomoč druge enote TO, ki so bile v bližini. Vnela se je prava pravcata bitka. Čeprav je sovražnik utrpel velike izgube, je le njegova velika številčna premoč prisilila teritorialce, da so se morali umakniti. Bazo teritorialcev, ki je bila dobro zamaskirana (pod zemljo) sovražnik ni odkril. Vodja vaje nam je pokazal kraj, kjer je bila baza. Pozorno smo pregledovali teren in jo tudi mi nismo mogli odkriti. Seveda smo se pozneje ogledali te podzemne objekte in občudovali spretnost in domiselnost graditeljev. Tako smo na primer pred samo čevljarsko delavnico, oddaljeni kakih 5 m od vhoda in nihče od nas ni odkril nobenih znamenj, da se tu kaj nahaja, čeprav smo na to bili opozorjeni. Naš vodič je dal dogovorjeni znak in zamaskirana vrata so se odprla, stopili smo v pravcato malo čevljarsko tovarno, kjer je grupa čevljarjev izdelovala in popravljala čevlje, kakih 6 metrov pod zemljo.

Nato smo si ogledali (smotra) številna transportna sredstva, ki jih uporabljajo kmetje pri svojem delu in ki jih je mogoče v hipu spremeniti in prilagoditi vojaškim potrebam. Prav pride navadni koš, kmečki voz, koreta, konj, traktor itd. in seveda sodobna sredstva avioni in helikopterji.

Ob koncu vaje so predstavniki občine in krajevnih skupnosti, območja na katerem so potekale vaje, poročali o pripravah in izvedbi vaje. Bilo je tudi kritičnih pripomb, vendar je bilo mnenje vseh, da je vaja bila dobro organizirana in uspešno izvedena. Imeli smo občutek, da gre zares in je treba dati priznanje organizatorjem in izvajalcem vaje, posebno pa prebivalstvu in političnim organizacijam, ki so bili vsi vojaki.

Usposabljanje prebivalstva na tečajih in seminarjih ter preko drugih oblik izobraževanja za obrambo domovine, ni bilo zaman. To je ob enem opozorilo vsem tistim, ki jim ni pogodu naša samoupravna socialistična ureditev in vsem tistim, ki bi si radi prilaščali naša ozemlja.

N. B.

OBVESTILO BRALCEM

Zaradi letnih dopustov smo VERIGO št. 7 in 8. (za julij in avgust) združili tako, da bo naslednja številka našega glasila izšla ob koncu septembra.

ČLANKE SPREJEMAMO DO 15. 9. 1977.

Naš znanec

Pred dnevi sem ga nagovoril: »Jože, kaj če bi v naš časopis napisala nekaj o tebi, o tvojem delu, o tvoji aktivnosti?«

Pa se je Jože razburil, češ: »Kaj boste pa o meni pisali? Nisem novator ali kaj podobnega, v penzijo tudi še ne grem, zato res mislim, da o meni ni kaj pisati.«

Značilno za Jožeta je skromnost. Ker tako ocenjuje tudi svoje delo, je pač mnenja, da o tem ni vredno pisati. Četudi ni opravil diplomskega dela, vam ga predstavljam, takega kot je.

Življenje tov. Jožeta Hozjana je skromno, preprosto in dinamično, torej točno tako, kot

je Jože sam. Od zgodnjih jutranjih do poznih večernih ur je Jože na nogah. Organizira, snuje, ureja, razvija nove in nove ideje, ki mu jih nikoli ne zmanjka, sestankuje in kdo ve, kaj še vse počne, preden je njegov vsakodnevni redni in izredni »siht« pozno v noč zaključen.

Veliko mladih deklet in fantov že kar kmalu po končani osnovni šoli zapusti rodni kraj in gre v svet iskat boljše življenjske pogoje. Zlasti značilno pa je to za Prekmurje. Tudi Jože, doma iz Male Polane pri Lendavi, je moral kot 15-letni fantič po svetu »s trebuhom za kruhom«. Iz Prekmurja ga je pot pripeljala naravnost na Gorenjsko, kjer se je učil poklica, se zaposlil in dobil tudi prvo plačo. Spomladi 1963. leta pa je nastopil službo v Tovarni verig, kjer je seveda še danes.

V družbenopolitično delo se je vključil že zelo mlad. Deloval je na vseh področjih DPO. Bil je član in funkcionar v ZMS vse od leta 1961 do 1976. V ZMS je opravljal celo vrsto mladinskih funkcij. Kar tri mandatne dobe je bil predsednik tovarniškega komiteja ZMS. V tem času je kot pobudnik ustanovil kulturnoprosvetno društvo VERIGA s folklorno in dramsko sekcijo.

Uspehi in neuspehi

Že s sprejetjem gospodarskega načrta za leto 1977 smo se zavedali, da le z izpolnjevanjem planskih obveznosti in učinkovitejšim izkoriščanjem osnovnih sredstev za delo lahko pričakujemo dober poslovni uspeh TOZD Kovačnica.

Lahko trdim, da smo s sodelavci in nosilci združenega dela TOZD dobro sodelovali, kar kažejo polletni rezultati z naslednjimi kazalci.

Eksterna in interna količinska proizvodnja je bila dosežena s 103,6 %. Vrednostna proizvodnja po planskih cenah s 139 %. Realizacija prodaje produktov je bilo doseženo s 112,9 %. Ti rezultati so bili doseženi brez številčnega povečanja sodelavcev.

Prav gotovo bi TOZD lahko še uspešneje dosegal planske naloge, če bi odgovorne službe učinkovitejše izpolnjevale svoje obveznosti, predvsem s področja nabave materiala, priprave orodja in proizvodnje.

Kovaški izdelki so izpostavljeni izredni konkurenci na trgu, zato stalno racionaliziramo obstoječe postopke dela.

Predvsem želimo razpoložljivi potencial usmeriti v produkte, ki so akumulativnejši od odkovkov traktorske industrije

Prav odkovki so produkt, ki nam kviri poslovno uspešnost, saj pogostokrat komaj pokrijemo variabilne stroške. Zato smo izdelali »neobvezno« sanacijski program, s katerim smo želeli analizirati stanje in na osnovi tega odločiti nadaljnjo usmerjenost poslovnega programa. V času priprave sanacijskega programa smo ugo-

Ustanovil je kegljaški klub in v letu 1975 še košarkarski klub. Ustanovljena kluba, kakor tudi sekciji uspešno delujeta še danes. Poleg številnih funkcij, ki jih opravlja na skraj vseh področjih družbenopolitične dejavnosti je tudi aktiven gasilec v IGD Tovarne verig. Opravil je vse izpite od izprašanega gasilca, preko strojnika do častnika. Za več kot 10-letno delo na tem področju je prejel republiško priznanje in odlikovanje.

Kot član Zveze komunistov Jugoslavije v organizaciji ZKJ opravlja več funkcij na nivojih TOZD, OZD in SOZD.

Leta 1975 je bil izvoljen za predsednika KOOS (Konferenca osnovnih organizacij sindikata) TVL in isto leto še za podpredsednika KOS (koordinacijskega odbora sindikata Slovenskih železarn v Ljubljani). Prve dni letošnjega leta pa je zasedel delovno mesto profesionalnega predsednika KOOS TVL.

Poleg številnih funkcij, službenih dolžnosti, sestankov, razgovorov in drugih poklicnih obveznosti Jože še najde čas za organiziranje raznih srečanj, manifestacij, izletov in rekreacijsko zabavnih prireditev.

Življenje tov. Hozjana je skromno in preprosto. V službi pa je nad vse dinamično, komplicirano in zamotano, da zahteva res polnega človeka, človeka dejanj, človeka z bujno fantazijo, človeka s košem idej in ravno tak je Jože.

Z dušo in telesom je predan idejam in delu samoupravne socialistične skupnosti, zato je prav, da je izbran v najozži izbor kandidatov za odlikovanje »RED BRATSTVA IN ENOTNOSTI S SREBRNIM VENCEM«.

Franc Ankerst

točili, da je v obstoječih tehnoloških postopkih še ogromna rezerva. Nekaj teh racionalizacijskih idej smo že v samem TOZD realizirali, medtem ko smo ostale navedli v sam program.

Ker je struktura strokovnjakov v TOZD usposobljena za operativne dejavnosti, smo želeli, da se ostale službe (komerciala, priprava proizvodnje ipd.) vključijo v usmeritev predlaganega sanacijskega programa. Vendar pa se je prav pri takšnih nalogah pokazala naša neučinkovitost.

Na seji političnega aktiva smo kritično ocenjevali nezavzetost naših služb. V zadnjem obdobju beležimo zelo slabo

Godbeniki so tekmovali

Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Združenje pihalnih orkestrów Slovenije sta organizirala republiško tekmovanje pihalnih orkestrów. Področna izbirna tekmovanja so bila v Desklah pri Anhovem, Slovenskih Konjicah, Trziču, Velenju, Mariboru, Domžalah, Novem mestu in Artičah pri Brežicah. Področna tekmovanja so organizirale občinske zveze kulturnih organizacij.

Tekmovanja so bila sestavljena iz štirih težavnostnih stopenj. Umetniška skupina, kjer nastopajo tudi profesionalci, I. težavnostna stopnja za popolni sestav orkestrów, II. in III. težavnostna stopnja pa je za vse ostale orkestre. Vsaka skupina je imela predpisano obvezno skladbo, druga skladba pa po lastni izbiri, ter še eno krajšo za ogrevanje, ki pa se ni ocenjevala. Izvajane skladbe je ocenjevala tričlanska komisija. Ocenjevalni elementi so: intonacija, zvok, tehnika in interpretacija. Vsak orkester je glede na osvojeno število točk v svoji skupini lahko dosegel I., II. ali III. mesto.

Srečanje športnikov SŽ

Franci Vovk

Tudi športna tekmovanja v okviru SŽ tečejo po programu. Letos so ta srečanja razdeljena na 3 dele. Zimski del so organizirali Jeseničani. Prvi del letnih tekmovanj pa je bil v soboto 18. 6. v Celju in Štorah. Tekmovanje je potekalo v 6 športnih disciplinah: namiznem tenisu in ribolovu v organizaciji Žične ter v atletiki, košarki, balinanju in kegljanju v organizaciji železarjev iz Štor. Pa poglejmo, kako so potekala tekmovanja:

ATLETIKA

Ni naključje, da začnemo z atletiko, saj so naši predstavniki kot ekipa ponovili lanski uspeh in tudi letos zasedli prvo mesto.

V atletskem tekmovanju je bil prav gotovo najkvalitetnejši tek na 1000 m. Nastopila sta kar dva državna reprezentanta v smučarskih tekih, naš Tajnikar in Jeseničan Djuričič ter še do nedavnega aktiven atlet in večkratni državni reprezentant Drago Zuntar, ki je nastopil za ekipo Štor. V teku, polnem taktiziranja, je v finišu imel največ moči Zuntar (2:47,5), drugi je bil Tajnikar (2:53,0), tretji pa Djuričič (2:59,0).

V metu krogle je premočno zmagal naš predstavnik Zvone Prezelj, saj je drugouvrščenega

izkoriščanje posameznih osnovnih sredstev za delo, v obratu nove kovačnice. Te investicijske naložbe bi morale hitreje vračati vloženi kapital. Zato ni razumljivo, da se ne čuti odgovornost do svojih nalog, predvsem pa do zaupanja nosilcev združenega dela.

Pred nami je še dosti časa, da vse negativne pojave v naših vrstah uredimo in da s svojim delom dokažemo, da smo kos vsem zahtevam proizvodnega procesa in samoupravnih odnosov.

ing. Hanžič Franc

Za gorenjsko regijo je bilo tekmovanje v Trziču, združeno s 50-letnico pihalnega orkestra Trzič. Organizator se je dobro pripravil in se o samem tekmovanju lahko samo pohvalno izrazim. Leščani smo se marljivo pripravljali. Nismo računali na nekaj boljšega, to pa zato, ker so v naši skupini, to je v III. težavnostni stopnji nastopali pihalni orkester Trzič, Zidani most, Gorje, Medvode in godba na pihala D.P.D. Svoboda Lesce. Dosegli smo II. mesto v III. težavnostni stopnji, kar je za nas uspeh.

Komisijo za ocenjevanje so sestavljali: Drago Lorbec, Pavle Brzulja, Gvido Učakar. Slednji je tudi avtor skladbe Za goro, ki je bila obvezna v III. težavnostni stopnji.

V prvi težavnostni stopnji sta dosegla I. mesto Pihalni orkester Jeseniških železarjev in PO Kranj. V II. težavnostni stopnji Muta ob Dravi prvo mesto. V III. skupini, kot sem že omenil, I. mesto Trzič, II. mesto Lesce in Zidani most, III. Gorje, Medvode.

J. A.

prehitel skoraj za cel meter (12,92). V skoku v daljino, kjer so bili tekmovalci najbolj izenačeni, je bil Silvo Vodišek s skokom 5,64 le za 5 cm prekratek za drugo mesto. Vinko Robnik, ki je v teku na 100 m precej slabše startal, je na koncu zasedel s časom 12,9 četrto mesto.

V balkanski štafeti, kjer so za našo ekipo nastopili Tajnikar (800 m), Robnik (400 m), Prezelj (200 m) in Vodišek (100 m), so v izredno izenačenem teku zmagali Verigarji. Samo za 0,8 sekunde so prehiteli drugouvrščeno ekipo Železarne Štore.

KOŠARKA

Tudi košarka je disciplina, ki je bila letos v okviru SŽ prvič na sporedu. Za turnir se je prijavilo šest ekip, ki so bile z žrebom razdeljene v dve predtekmovalni skupini. Naša ekipa je nastopila v skupini z ekipama Železarne Ravne in Žične iz Celja.

Najprej so se pomerili naši z ekipo Žične, ki jim ni bila enakovredna nasprotnik. Po 16 minutah čiste igre, kolikor je trajala vsaka tekma, je bil rezultat 38:14 v korist Verige. Manj sreče je bilo v tekmi z ekipo Železarne Ravne. Ravenčani so bili boljši in zmagali z rezultatom 31:22. Takoj po tej tekmi so se naši pomerili z ekipo Plamen za 3. in 4. mesto. Ekipa Plamen je bila boljša in z rezultatom 41:32 zasedla tretje mesto, naši pa so se morali zadovoljiti s četrtem. Kljub temu smo z doseženimi rezultati zadovoljni, saj so košarkarji v tej postavi praktično prvič igrali skupaj. Ekipo Verige so sestavljali: Pfajfar Alojz, Vokelj, Frčelj, Dežman, Pirc Anton, Bagi Tomo, Bagi Anton in Krebs.

NAMIZNI TENIS

Tekmovanje v namiznem tenisu je organizirala Žična v telovadnici TVD Partizan Gaberje. Pri starejših članih (nad 35 let) so za našo ekipo nastopili: Cilenshek, Zajc in Vidic. V prvem

srečanju je bila ekipa Raven premočan nasprotnik in srečanje dobila z rezultatom 5:1. Lepo in enakovredno borbo pa smo gledali v srečanju Veriga : Štore. Srečanje so domačini odločili v svoj prid z minimalnim rezultatom 4:5.

Večja razlika v kvaliteti med posameznimi ekipami je bila pri mlajših članih. V prvi tekmi med Jesenicami in Verigo se naši niso mogli resneje zoperstaviti kasnejšemu zmagovalcu turnirja. Srečanje so izgubili s 5:0. Enakovrednejše je bilo srečanje Veriga : Plamen. Kroparji so sicer z rezultatom 3:5 zmagali, vendar z malo več športne sreče bi bil rezultat kaj lahko tudi obraten. V ekipi mlajših članov so za naše moštvo nastopili: Karupovič, Ambrožič in Vovk.

KEGLJANJE

Letos je bilo prvič organizirano kegljaško tekmovanje v borbenih partijah. Svoje ekipe so poslale prav vse OZD, združene v SŽ, tako da je nastopilo kar osem ekip. V naši ekipi so sodelovali Beravs Franc, Harinski Jože, Beravs Jaka, Pungercar, Ravnikar, Valant in Ažman.

Po kvaliteti sta nekoliko odstopali ekipi Ravenčanov in domačinov. Ravenčani so bili s 557 podrtimi keglji boljši in zasluženost osvojili prvo mesto. Naši so bili solidni, za 16 podrtih kegljev so prehiteli Jeseničane in osvojili tretje mesto.

Edino v kegljanju so nastopile tudi ženske. Med seboj se je pomerilo 6 ekip, med katerimi je bila tudi ekipa Verige v postavi: Stržinar Cilka, Teskač Marjana, Urakalo Ilonka in Gatej Romana. Tudi naše predstavnice so metale solidno, saj so le za 2 podrta keglja zgrešile četrto mesto.

BALINANJE

Za tekmovanje v balinanju so bile prijavljene samo 4 ekipe. Naši balinarji v postavi, Raspet, Šlibar, Jerman, Kosi in Gorenčič, so nastopili s precejšnjimi upi. V prvem srečanju so se pomerili z ekipo Tovila. Brez večjih težav so jih premagali z rezultatom 13:6. Tudi ekipo domačinov Železarne Štore so premagali s precejšnjo razliko 13:2. V zadnjem srečanju z ekipo Železarne Jesenice pa so imeli manj uspeha. Jeseničani so bili boljši in z rezultatom 13:5 postali tudi prvak Slovenskih železarn za leto 1977, naši pa so bili drugi.

Tekmovanje samo je bilo zanimivo, le škoda, da je bilo balinišče tako slabo pripravljeno.

RIBOLOV

Na Šmartinskem jezeru pri Celju so se med seboj pomerili ribiči. Nastopilo je 6 ekip, med njimi tudi ekipa Verige, v postavi: Majstorovič, Hrast, Ptíček Drago, Rijavec, Španring ter Hahič. Naši ribiči, ki so lansko leto le za nekaj točk prehiteli zadnjeuvrščeno ekipo, so se letos bolje odrezali. Osvojili so tretje mesto. Med posamezniki je imel najboljši ulov Hrast Jaka, ki je za ekipo zbral 155 točk.

Takoj po končanih tekmovanjih je bilo v domu železničarjev v Štorah skupno kosilo za vse udeležence in svečana razglasitev rezultatov. Najboljši posamezniki so prejeli medalje, ekipe pa pokale. Vse udeležence je med drugim pozdravil tudi direktor SŽ Gregor Klančnik.

Srečanje športnikov SŽ je tako uspelo v vseh pogledih tako organizacijsko kot tudi športno tekmovalno.

Uresničena je bila tudi misel organizatorjev, naj bo to srečanje nova priložnost za medsebojna poznanstva, poglobljanje tovariških odnosov ter prikaz sposobnosti in dosežkov na športnem področju.

OBVESTILO

Člani naše delovne skupnosti so izrazili željo, da zdravnik obratne ambulante večkrat obišče podjetje. Željo članov kolektiva so v celoti podprle OO sindikata. Dogovorili smo se, da bo naš obratni zdravnik enkrat tedensko prihajal v podjetje. Točen raspored obiskov po posameznih TOZD bo objavljen naknadno.

Zaradi dodatnih obremenitev obratnega zdravnika prosimo vse naše delavce, ki so se upokojili, da se preusmerijo v redne ambulante, bodisi v Radovljico ali na Bled, v naši obratni ambulanti pa naj dvignejo zdravniške kartone.

Prepričani smo, da je taka odločitev pravilna in predvsem koristna.

Vodja kadrovske službe
ing. Avsenek Pavla

Mali nogomet

Marjan Puhar

Komisija za šport pri konferenci OO ZSMS TVL je organizirala v soboto, 9. julija 1977 prijateljsko srečanje v malem nogometu med mladinci iz Železarne Jesenice in mladinci iz Tovarne verig, na malem nogometnem igrišču na Žagi.

Ker je z Jesenic prišlo več igralcev, so po predhodnem razgovoru sestavili 2 ekipe in se dogovorili, da bodo igrali ekipe vsaka z vsako. Vsaka ekipa je štela 5 igralcev in vratarja.

Po dogovoru se je igralo 2-krat po 15 minut.

V prvi tekmi sta se pomerili ekipi Jesenice I in Veriga. Igrišče je bilo zelo mehko in spolzko in proti koncu tekme je začelo deževati. Toda kljub dežju in blatu sta ekipi igrali zagrizeno do konca. Ekipa Verige je bila celo tekmo boljša in je zato zaslužila zmago z rezultatom 4:3. Zadetke za ekipo Verige sta dosegla Bagi 2 in Ikač 2. Za ekipo Jesenice I pa je vse tri zadetke dosegel Ivanov.

V naslednji tekmi sta se pomerili ekipi Jesenic II in Veriga. V vedno močnejšem dežju in pa navkljub utrujenosti so igralci Verige igrali zelo dobro in v re-

gularnem času se je tekma končala z neodločenim rezultatom 2:2. Ker smo morali priti do zmagovalca, sta ekipi igrali 2 podaljška po 5 minut. Po podaljških je bil izid še vedno neodločen in sicer 3:3. Tako so morali še streljati sedemmetrovke. Pri tem pa so igralci Verige po za slugi dobre obrambe Bagija zmagali z 2:1, tako da je bil končni rezultat 5:4 v korist Verige.

Zadetke za ekipo Verige so dosegli Pejič 2, Ikač 2 in Antolin 1; za ekipo Jesenic II pa so zadetke dosegli Vrankovič, Lajč, Cincerevič in Vekab.

Tekmi sta bili zelo športni in fer. Sodnik Zivanovič Rade ni imel težkega dela. Gledalci so bili zelo zadovoljni z igro vseh ekip. Zaradi vse močnejšega dežja se tretja tekma ni odigrala in je tako ekipa Verige bila prva. Druga je bila ekipa Jesenice II, ker je izgubila s 3:4. Po končanih tekmah so vsi igralci izrazili željo, da se še večkrat pomerijo v malem in pa tudi v velikem nogometu. Dogovorili so se, da bodo gojili takšna srečanja in da bodo pritegnili k sodelovanju še druge ekipe.

Nova sidra za rečne ladje

NAGRADNA KRIŽANKA

Sestavit: PUHAR MARJAN	Švedska Židovsko z. ime	Boji stran za oblast (sektastvo) Španija	Del konjske noge	Reka, ki teče skozi Ljubljano	Samoglas.	Krom Začetnici teh direktorja	Aman	Duša umrlega pri starih Slovanih	Makedon politična delavka Vera
Tovarna steklenih izdelkov							Natrij Tibetansko govedo		
Površinska mera		Medmet vzklika		19,10.in.1. črka	Vrsta delovne obleke Aktovka				
Doba-vek		22.2.1977 Lastnik tovarne				Klada za sekanje drva	Starorimski pozdrav Italija		
Zdravilo							Aluminij	Rimska pet Vrsta posode	
	Kotlovnica Predlog						Solmizacij. z log Preslikave		TVL
Ovinek, rida				Veranda Palmer					
			Vrsta, pral. praska (italijanski) 2. samogl.			Osebn. zaim. Tuje ž. ime			
Teža embalaže	Zmrznjen sneg Industrijska rastlina			Evropski velelok	Avstrija	Zvesta zival Pomladni mesec			
13.21.in.15. črka			Boginja jeze			Domace ž. ime Kateri			
Vulkanski izmeček			Avtomobil ozn. Celja Malta	Vprašalnica Nemčija			Madžarska Ogljik		
Prebivalci francoske pokrajine									Bosansko m. ime

nagrade: 150, 100, in 70 din.

rešitve sprejemamo do 5. 8. 1977

Za križanko, ki smo jo objavili v VERIGI št. 6/77, smo dobili samo 17 rešitev. Nagrade so razdeljene takole: prvo 150 dinarjev je dobila JALEN Meri, drugo 100 din SUJEVIČ Alma in tretjo 70 din JURŠINIČ Anica, vse iz Skupnih služb.

Športniki Verige — drugi

V prvem polletju 1977 so bila organizirana, tako kot je bilo planirano, vsa občinska sindikalna prvenstva in sicer: v smučarskih tekih, veleslalomu, v kegljanju (borbene partije), balinanju, šahu in mallem nogometu. Od teh je bilo najbolj množično tekmovalje v kegljanju, kjer je nastopilo kar 464 kegljačev iz 97 osnovnih organizacij sindikata občine Radovljica. Skupaj je na vseh omenjenih športno rekreacijskih tekmovanjih nastopilo 1332 članov sindikata iz 103 osnovnih organizacij sindikata.

Vsako tekmovalje se točkuje po posebnem ključu, ki upošteva tako množičnost kot kvaliteto. Upoštevaajoč vseh 6 do sedaj organiziranih prvenstev

je vrstni red 10 najboljših OOS ali KOOS naslednji:

Ekipa	Štev. udel.	Točke
KOOS Elan	445	102
KOOS Veriga	325	106
KOOS LIP Bled	257	78
OOS Iskra Otoče	182	82
KOOS GG Bled	167	60
KOOS Vezanine	155	48
OOS Plamen	121	50
OOS Elmont Bled	118	45
OOS Sukno Zapuže	115	46
KOOS Špecerija Bled	74	24

Tekmovalja se bodo nadaljevala 19. avgusta, ko bo na sporedu občinsko sindikalno prvenstvo v plavanju. Ob tej

priliki vabimo vse plavalce, posebno pa plavalke, da se tekmovanja udeležijo v čim večjem številu. Tekmovalje bo v treh disciplinah: v prsnem, hrbtnem in kravlj slogu. Tekmovalci bodo kot običajno razdeljeni v starostne skupine, za vse pa bo proga enako dolga — 50 m. Torej, 19. avgusta nasvidenje na kopalšču v Radovljici.

V. F.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje nepozabne mame se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD Vzdrževanje, za venec in vsem, ki so se zadnjikrat poslovili od nje, ji darovali cvetje, jo spremljali na njeni zadnji poti in mi izrekli sožalje.

Jože Fajfar z družino

Izotopi niso nevarni

Radioaktivni izotopi postajajo dragocen pripomoček v strokovnjakovih rokah. Odkar deluje na našem inštitutu reaktor TRIGA Mark II, ki proizvaja radioaktivne izotope, lahko kar v domovini zadostimo vse večjemu povpraševanju po njih.

Radioaktivne izotope, ki jih je treba skoraj redno izdelati umetno, sevajo gama žarki, te je pa mogoče skoraj v jedro in na vsakem mestu tudi meriti. To dragoceno lastnost, da se sami izdajajo, pa s pridom izkoriščamo lahko na številnih področjih. Lastnost, da neka snov seva in se s tem sama izda, je več kot primerna za gradbenike, telefoniste, komunalce, vodarje, energetike, železarje, tekstilce, papirničarje, zdravnike, poljedelce, predelovalce hrane in številne druge.

Praktični primeri nam bodo približali njihovo uporabnost: vemo na primer, koliko pitne vode se brez haska izliva iz vodovodnih cevi v zemljo, kar je spričo trajne skrbi, da nam bo zmanjkalo zdrave vode, še posebej pomembno. Pri tem moramo pomisliti, da so številne cevi (najsij grede za vodovodne, kanalske ali telefonske) položene pod betonskimi, asfaltnimi ali kamnitimi

tlemi in jih je treba na mestu, kjer domnevamo, da pušča voda (fekalije) razkopati. Če mesto ni pravo, je treba pogosto uničiti desetine metro vtal, vse dotlej, dokler ni odkrita napaka. Če se pod določenim pritiskom uvede v cev radioaktivni izotop, se pri priči izlije tudi ta. Tu pa tekočino, ki seva, odkrije že merilni aparat in z njo počeno mesto na cevi. Metoda je tako zelo natančna, da je z njo mogoče pri nezakriti cevi odkriti iztok le 0,001 cm³ tekočine na leto.

Vodovodno cev in tekoči radioizotop smo omenili zato, da bi poudarili, kako nenevarne so te snovi, zlasti v strokovnjakovih rokah. Izotopi, ki jih uporabljamo v take namene, lahko razpadajo že v zelo kratkih časih in postanejo povsem nenevarni. Samo za primer naj povemo, da prvobitno obliko kriptona v dobrih štirih urah, fluor v 110 minutah, brom v 36 urah itd.

Napredne industrijske panoge uporabljajo radioaktivne izotope pri meritvah debelin papirja, notranjih poškodb v metalih, z njimi je mogoče zasledovati morske ali jezerske tokove in gibanje podzemskih voda. Prav tako pa jih lahko uporabljamo pri

sledenju gibanja klinkerja v cezarpadu radioaktivni kripton v mentniški rotacijski peči, slediti pa je mogoče tudi mešanje cementa z agregatom v betonarnah.

Del industrije, ki je voljna osvojiti najsodobnejše metode, že sega po teh enostavnih, učinkovitih in nenevarnih postopkih.

Radioaktivne izotope v zadnjem desetletju vedno več uporabljajo tudi v medicini. Radioaktivni izotop fluora npr. pomaga zdravnikom — onkologom pri odkrivanju rakastih pa tudi drugih obolenj kosti. Prvi v Jugoslaviji so to novo metodo s pomočjo Inštituta Jožef Štefan uvedli na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. Za preizkave pljuč pa uporabljajo radioaktivni kripton. Oba ta radioaktivna izotopa redno proizvajamo v reaktorju TRIGA Mark II.

(Iz gradiva IJS)

VERIGA je glasilo delovne skupnosti Slov. železarne — Tovarna verig Lesce. Ureja ga uredniški odbor: Janko S. Stušek, prof. — odgovorni urednik, Niko Bulut — glavni urednik, Marjana Kozamernik, dipl. oec. in Franc Ankerst, urednik, Marjana Kozamernik, dipl. oec. in Franc Ankerst. Fotografška oprema: Miha Pold. Tisk: Tiskarna Ljubljana. Glasilo je po 7. toč. 36 člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, oproščeno plačila prometnega davka.

Spored kina Radovljica

NORA DIRKA, franc. barvni film, 6. in 8. 8. ob 20. uri, 7. 8. ob 18. uri.

BIL JE ENKRAT DIVJI ZAPAD, ameriški barvni vest. film, 6. 8. ob 17.30, 10. 8. ob 20. uri.

BELMONDO NEPOPRAVLJIVI, francoski barvni zabavni film, 7., 9. in 11. 8. ob 20. uri.

MI NISMO ANGELI, italijanski barvni pustolovski film, 13. in 15. 8. ob 20. uri, 14. 8. ob 18. uri.

VRNITEV ČLOVEKA, IMENOVANEGA KONJ, ameriški barvni vestern film, 13. 8. ob 17.45, 16. in 18. 8. ob 20. uri.

OBLJUBLJENA ŽENA, avstr. barvni film, 14. in 17. 8. ob 20. uri.

AFRIKA EKSPRESS, italijanski barvni pustolovski film, 20. 8. ob 18. uri, 22. in 24. 8. ob 20. uri.

ZOPET SEDMA ČETA, francoski barvni zabavni film, 20. 8. ob 20. uri, 21. 8. ob 18. uri.

LOVCI NA DOTO, ameriški barvni zabavni film, 21., 23. in 25. 8. ob 20. uri.

VOJVODINJA IN POTEPUH, ameriški barvni vestern film, 27. 8. ob 18. uri, 29. 8. in 1. 9. ob 20. uri.

SONČNI FANTJE, ameriški barvni zabavni film, 27. in 31. 8. ob 20. uri, 28. 8. ob 18. uri.

Balinarji ne mirujejo

Jože Železnjak

Republiško prvenstvo za mladince je bilo letos junija v Ljubljani. Od 22 mladincev je tekmovalo 5 mladincev iz BK Lesce in sicer: Kosi, Babič, Tonejc, Gatej in Bizjak. Ob močni konkurenci so se naši mladinci zelo dobro držali, saj je Kosi lanskoletni republiški prvak obranil naslov tudi letos. Nastop na državnem prvenstvu za mladince sta si priborila Kosi in Babič. Mladinci tekmujejo vedno kot posamezniki, zato je zbranost in resnost pri igri nujna, kar so naši mladinci v polni meri pokazali. Vsem mladincem iskrene čestitke za uspeh, posebno pa republiškemu prvaku.

V Štorah so bile poletne športne igre SŽ, kjer so se pomerili tudi v balinanju. Našo tovarno je zastopala ekipa v postavi: Raspeta, Šlibar, Kosi in Jerman. Zasedli so že tradicionalno drugo mesto. Omeniti je vredno, da je v Štorah športni park na zelo lepem kraju, kjer se športniki zares dobro počutijo.

KOMORA — MAFIJA NEAP-LJA, italijanski barvni kriminalni film, 28. 8., 30. 8. in 1. 9. ob 20. uri.

SREČNA POTEPUHINJA, am. barvni film, 3. 5. 9. ob 20. uri, 4. 9. ob 18. uri

Film še ni določen, 3. 9. ob 18. uri, 4. in 6. 9. ob 20. uri. Film še ni določen

4. 9. ob 16. uri, 7. in 8. 9. ob 20. uri.

VLAK V SNEGU, jugoslovanski barvni film, 10. 9. ob 18. uri, 13. 9. ob 20. uri.

NEUŠTRAŠNI POPAJ, ameriški barvni risani film, 11. 9. ob 16. uri, 14. 9. ob 20. uri.

ISKALA JE SREČO, ameriški barvni film, 10. in 12. 9. ob 20. uri, 11. 9. ob 18. uri

Film še ni določen 11. in 15. 9. ob 20. uri.

UMAZANA MARY IN NORI LARRY, ameriški barvni pustolovski film, 17. in 20. 9. ob 20. uri, 18. 9. ob 18. uri.

GROF MONTE CRISTO, angl. barvni pustolovski film, 17. 9. ob 18. uri, 18. 9. ob 16. uri, 19. 9. ob 20. uri.

KRIK ŽIVLJENJA, francoski barvni film, 16., 18. in 21. 9. ob 20. uri.

IZJEMNA TRUPLA, francoski barvni kriminalni film, 23., 25. in 28. 9. ob 20. uri.

ZADNJI KRIK IZ SAVANE, am. barv. film, 24. 9. ob 18. uri, 25. 9. ob 16. uri, 26. 9. ob 20. uri.

RAZJEZIL SE BOM, francoski barvni film, 24. in 27. 9. ob 20. uri, 25. 9. ob 18. uri.

V organizaciji balinarskega kluba Lesce je bilo 19. junija tekmovalje v balinanju za prehodni pokal sindikatov. Ekipa Verige je veljala za absolutnega favorita. Od dvanajst povabljenih ekip se je tekmovalja udeležilo samo sedem in sicer: Veriga II, Veriga I, Elan, Društvo upokojencev Radovljica, BK Lesce, Alpetour Radovljica in GG Bled. Obe ekipi TVL sta brez posebnih težav zbrali vse možne točke za nastop v finalnem delu tekmovalja, kjer sta se obe ekipi pomerili med seboj. Pokal je osvojila ekipa Veriga II v postavi: Raspeta, Šlibar, Kosi in Jerman. Drugo mesto je zasedla ekipa Veriga I v postavi: Beravs, Urh, Kosi Stanko in Loparnik. Tretje mesto je pripadlo ekipi Elana, nato slede GG Bled, Alpetour in Društvo upokojencev Radovljica. Ob tem je poudariti, da je ekipa Verige II osvojila ta pokal že dvakrat zaporedoma, torej potruditi se bo treba tudi v letu 1978 in če ji uspe osvojiti ga še tretjič, ji bo ostal v trajni lasti.

Tovariš Pušnik Franc je poskrbel, da so vsi igralci in navijači bili postreženi s sočnimi in okusnimi čevapčiči, tovariš Macuh Franc pa z mrzlo pijačo, saj so jo ob neusmiljeni pripeki bili vsi krepko potrebni. Upam, da so se vsi tekmovalci, kakor tudi gledalci, dobro počutili.